

JAARBERICHT 2019

COLLECTIEF RIVIERENLAND

Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging
Collectief Rivierenland

INHOUD

**WIE IS COLLECTIEF
RIVIERENLAND?
PAGINA 3**

**CIJFERS EN ACTIVITEITEN
PAGINA 4**

**AGRARISCH NATUUR-
EN LANDSCHAPSBEHEER
PAGINA 6**

**PROJECTEN
PAGINA 8**

**VOORUITBLIK NAAR 2020
PAGINA 11**

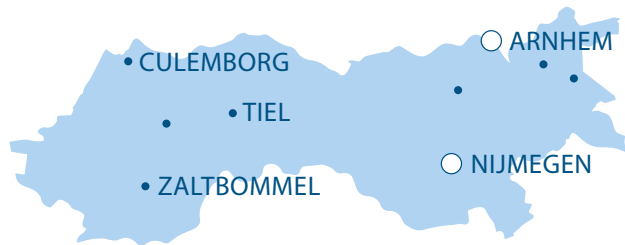
**RESULTATEN 2019
PAGINA 12**

WIE IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

Collectief Rivierenland is begin 2015 opgericht door de zes agrarische natuurverenigingen in het rivierengebied. Met als belangrijkste doel het uitvoeren van de vernieuwde subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer, waaraan zowel boeren als particulieren deel kunnen nemen.

We kiezen daarbij expliciet voor kwaliteit. Als collectief gaan we voor een maximaal natuurresultaat met behoud van draagvlak bij onze deelnemers. Weidevogelbeheer is een belangrijke pijler in dit gebied. Het succes van dit beheer hier is toe te schrijven aan onze goede samenwerking met alle agrarische natuurverenigingen, Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de vele vrijwilligers in het rivierengebied.

CIJFERS EN ACTIVITEITEN VAN 2019

BESTUUR

- » Het bestuur van Collectief Rivierenland bestaat uit afgevaardigden van **6 agrarische natuurverenigingen** en heeft een onafhankelijk voorzitter. Het bestuur bestaat daarmee uit **7 personen**.
- » Het bestuur heeft dit jaar **1 nieuw bestuurslid** gekregen.
- » Het bestuur vergaderde **10 keer** en daarnaast zijn er nog 5 avonden met de besturen van de agrarische natuurverenigingen geweest.
- » Collectief Rivierenland organiseerde **2 algemene ledenvergaderingen**, in maart en in oktober.
- » Collectief Rivierenland heeft **420 leden** in 2019.

WERKORGANISATIE

- » De werkorganisatie bestaat in 2019 uit:
 - **6 veldcoördinatoren**
 - **1 ecooloog**
 - **1 regiocoördinator**
- » Er zijn **personele wisselingen** geweest voor 2 veldcoördinatoren, de ecooloog en de regiocoördinator.
- » In 2019 zijn bij **52 deelnemers** in totaal **180 elementen of percelen** geschouwd.
- » Er is dit jaar **1 bezwaar** binnengekomen en afgehandeld. Deze heeft niet geleid tot een beroepsprocedure.
- » De ecooloog inventariseerde **148 graslandpercelen** op kruidenrijkdom in 2019.

COMMUNICATIE

- » Collectief Rivierenland heeft een **jaarbericht 2018** opgesteld.
- » Alle leden hebben **2 digitale nieuwsbrieven** ontvangen afgelopen jaar.
- » Daarnaast hebben onze externe relaties **1 digitale nieuwsbrief** ontvangen.

SUBSIDIE

- » In april ontving Collectief Rivierenland, via collectief VALA, een positieve beschikking van de Provincie Gelderland voor een **POP3 subsidie voor kennisoverdracht** van natuurinclusieve landbouw voor €295.000,-.
- » Met de goedkeuring op de **uitbreidingsaanvraag** voor de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer hebben we in september een subsidiebeschikking van Provincie Gelderland ontvangen voor 2.202 hectare met een bedrag €2.897.000,- voor de periode tot en met 2021.
- » In oktober heeft Collectief Rivierenland, ook namens collectief VALA, van RVO.nl een goedkeuring ontvangen op een gezamenlijk **POP3 inrichtingssubsidie** voor akker- en weidevogels voor €315.000,-.
- » Voor een **pilotproject bodemverbetering** met de Provincie Gelderland heeft Collectief Rivierenland in november een subsidieaanvraag van €130.000,- ingediend.

*Ecoloog Bart Willers
inventariseert
kruidenrijk grasland*

KENNISONTWIKKELING

- » Bestuursleden en medewerkers van Collectief Rivierenland waren aanwezig op de **landelijke Boerennatuurdag**.
- » In juni is een **praktijkcursus graslandbeheer** georganiseerd met in totaal 31 deelnemers.
- » Vervolgens is in september ook een **praktijkcursus akkerbeheer** gegeven, waaraan 19 geïnteresseerden hebben deelgenomen.
- » Tot slot heeft Collectief Rivierenland 145 belangstellenden geïnformeerd over de meerwaarde van kruidenrijk grasland en weidevogelbeheer in **6 informatiebijeenkomsten over natuurinclusieve landbouw**.

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

De start van 2019 ging niet van zelf. In het voorjaar hadden we te maken met het effect van droogte in 2018 en kregen we de plasdraspercelen amper nat genoeg. Ook werden we in februari geconfronteerd met een onverwacht hoge korting van RVO.nl op de uitbetaling over beheerjaar 2018. Gelukkig verliep de rest van het jaar voorspoedig met een succesvolle werving van nieuwe medewerkers, mooie resultaten van de patrijzentellingen en goedbezochte kennisbijeenkomsten voor deelnemers.

Problemen rond korting RVO.nl opgelost

Het was een buitengewoon vervelende en ernstige constatering dat Collectief Rivierenland plotseling een flinke korting van RVO.nl had ontvangen, medio februari 2019. Na een gedegen analyse bleek dat de oorzaak een mix van factoren was die niet rechtstreeks te herleiden waren naar fouten van specifieke individuele deelnemers of het collectief zelf. Op de druk bezochte voorjaars-ledenvergadering is dat aan de leden uitgelegd. Ook bleek uit dit onderzoek dat we als collectief vanwege de korting niet de financiële middelen hadden om aan alle deelnemers de volledige beheervergoeding uit te betalen. Daaropvolgend is in de algemene ledenvergadering het moeilijke besluit genomen alle deelnemers generiek te korten en het overige deel van de korting te dekken vanuit de overhead van het collectief zelf.

Uiteraard hebben we bezwaar gemaakt op de korting, maar tot op heden heeft RVO.nl hier, ondanks ons aandringen, nog geen besluit overgenomen. In de rest van het jaar hebben we onze werkzaamheden verscherpt uitgevoerd om kortingen in de toekomst te voorkomen. Zo hebben we contact gezocht met deelnemers die nog geen bedrijfsperceel hadden aangemaakt of onjuiste gewascodes hanteerden. In sommige gevallen hebben we de vervelende keuze moeten maken om delen van het beheeroppervlak te verwijderen als hierop administratieve foutmeldingen lagen die de deelnemer of het collectief niet konden oplossen.

Grote toename telgebieden voor de patrijs

In 2019 zijn patrijzen geïnterviewd in maar liefst 44 telgebieden, verspreid over 7 regio's. Dit is een forse toename ten opzichte van de 30 telgebieden in 3 regio's in 2018. Met deze ontwikkeling zijn we erg blij en hebben we vooral te danken aan de grote inzet van alle vrijwilligers in ons werkgebied! Alle resultaten van deze tellingen zijn te vinden in het 'Evaluatierapport patrijzenmonitoring 2019' op onze website.

Als collectief hebben we in 2019 Stichting Landschapsbeheer Gelderland opdracht gegeven een optimalisatieplan voor de patrijs op te stellen. Door de locaties van het afgesloten beheer én telgegevens van 2018 en 2019 te vergelijken zijn focusgebieden in kaart gebracht. Collectief Rivierenland gaat zich inzetten om met de grondgebruikers in deze gebieden meer hectares onder passend beheer te krijgen.

Werkorganisatie versterkt met vier nieuwe krachten

In 2019 waren er een aantal personele wisselingen. Collectief Rivierenland heeft geen mensen in dienst, maar huurt kennis en capaciteit in. Dit zijn vaak zelfstandigen. Eén van onze veldcoördinatoren, onze ecooloog en regiocoördinator hebben aangegeven dat de hoeveelheid werk voor het collectief niet goed meer viel te combineren met hun andere werkzaamheden. We zijn blij alle vacatures ingevuld te hebben met topkandidaten. In de loop van 2019 heeft Corine Weiman haar functie als bestuurssecretaris ingevuld voor die van veldcoördinator en Tijn van de Steeg heeft Bart Willers opgevolgd als veldcoördinator voor De Ploegdriever. Henk van Ziel is onze nieuwe ecooloog en Harm Peter de Vries is aangesteld als onze nieuwe regiocoördinator.

TIJN VAN DE STEEG (VELDCOÖRDINATOR), HENK VAN ZIEL (ECOLOOG),
HARM PETER DE VRIES (REGIOCOÖRDINATOR) EN
CORINE WEIMAN (VELDCOÖRDINATOR)

PROJECTEN

Collectief Rivierenland richt zich naast de uitvoering van het ANLb ook op projecten die een bijdrage kunnen leveren aan de biodiversiteit in het rivierengebied. In 2019 speelden de onderstaande projecten een belangrijke rol.

Project bodemverbetering

In 2019 heeft het Collectief Rivierenland €130.000,- aan subsidie aangevraagd voor bodemverbetering binnen het rivierengebied. Het doel van dit project is het verbeteren van de structuur en sponswerking van de bodem en het stimuleren van het bodemleven. Dit kan door het verhogen van het organische stofgehalte in de bodem door het gebruik van gewasresten of het toepassen van ruige mest. Een bodem met veel organische stof, kan meer water opnemen en is beter bestand tegen droogte. Ook kan zo'n bodem meer stikstof en mineralen vasthouden. Dit zorgt voor een rijker bodemleven en draagt bij aan gezonde gewassen.

Voor de jaren 2020 en 2021 zijn met ruim 30 deelnemers contracten afgesloten in het kader van deze regeling voor een oppervlakte van 138 hectare.

Gedeeltelijke goedkeuring POP3-inrichtings-subsidie akker- en weidevogels

Eind oktober heeft Collectief Rivierenland de subsidiebeschikking ontvangen voor een aanvraag voor inrichtingsubsidie voor akker- en weidevogels die we samen met collectief VALA in januari hadden ingediend. Afgezien van de eerste teleurstelling dat alle maatregelen voor predatiebeheer, ondanks eerdere beloften, niet subsidiabel waren, zijn we toch tevreden met het eindresultaat.

Deze goedkeuring betekent voor Collectief Rivierenland dat we twee eigen drones kunnen aanschaffen, 16 plasdraspercelen aan kunnen leggen, 10 elektrische vossenrasters kunnen plaatsen en zaagwerkzaamheden gaan uitvoeren om het open landschap in weidevogelgebieden te herstellen. Een deel van deze maatregelen zijn in 2019 vooruitlopend op de goedkeuring al genomen. De andere maatregelen voeren we in 2020 en 2021 uit.

Succesvol 1^e jaar voor POP3-project natuurinclusieve landbouw

Collectief Rivierenland is in samenwerking met collectief VALA gestart met een kennisproject rondom natuurinclusieve landbouw. Dit project is medegefinancierd door de Provincie Gelderland. Vanuit dit project biedt Collectief Rivierenland in de periode 2019-2021 alle leden en overige geïnteresseerden verschillende cursussen, informatiebijeenkomsten en kennis aan rond een viertal thema's: weidevogelbeheer, graslandbeheer, akkerbeheer en agrarisch waterbeheer.

In 2019 hebben we zes informatiebijeenkomsten georganiseerd over de meerwaarde van kruidenrijk grasland voor het agrarisch bedrijf. In vier van deze bijeenkomsten was speciale aandacht voor de kansen voor het weidevogelbeheer via ANLb. Daarnaast was er een praktijkcursus over akkerbeheer en een praktijkcursus hoe je de kruidenrijkdom van graslanden positief kan beïnvloeden. Alle bijeenkomsten zijn goed bezocht door zowel boeren, landgoedeigenaren als particulieren.

VLIEGEN MET DE WEIDEVOGELDRONE

INFORMATIEBIJENKOMST MEERWAARDE KRUIDENRIJK GRASLAND

Beide POP3-projecten worden mede gefinancierd door:

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling: Europa
investeert in zijn platteland

VOORUITBLIK NAAR 2020

Het jaar 2020 lijkt voor het Collectief Rivierenland weer een uitdagend en interessant jaar te worden. Agrarisch natuurbeheer, maar vooral ook natuur-inclusieve landbouw staat volop in de belangstelling, met de ontwikkelingen rondom de stikstofproblematiek als katalysator. De Gelderse collectieven hebben in een voorgaand jaar samen met stakeholders een 'Actieplan Natuur inclusieve Landbouw' aan de provincie aangeboden. Dit actieplan is positief ontvangen en het ziet er naar uit dat in 2020 passende projecten vanuit dit actieplan kunnen worden gestart.

Daarnaast is Boerennatuur in gesprek over werkzaamheden voor PlanetProof. Bij positieve uitkomsten zal dat ook extra inspanning vergen van Collectief Rivierenland om deelnemers van PlanetProof van dienst te zijn.

Ook bezint Collectief Rivierenland zich op haar positie samen en in relatie tot de agrarische natuurverenigingen om in een heldere verhouding tot elkaar aan de toenemende vraag naar input en uitvoering van uiteenlopende projecten invulling te geven. Eerste stappen naar het aangaan van projecten naast de 'corebusiness', het agrarisch natuurbeheer, zijn inmiddels gezet.

Want het agrarisch natuurbeheer, als uitvoering van de Europese regeling is en blijft het belangrijkste onderdeel van de inspanningen voor 2020. Als collectief volgen we dan ook met interesse de ontwikkelingen in het GLB. Samen met de deelnemers, werkorganisatie, bestuur en stakeholders zijn we in staat om mooi resultaten te boeken in het agrarisch natuurbeheer. Voor dat resultaat gaan we ook voor in 2020.

Jos van Maanen
Voorzitter Collectief Rivierenland

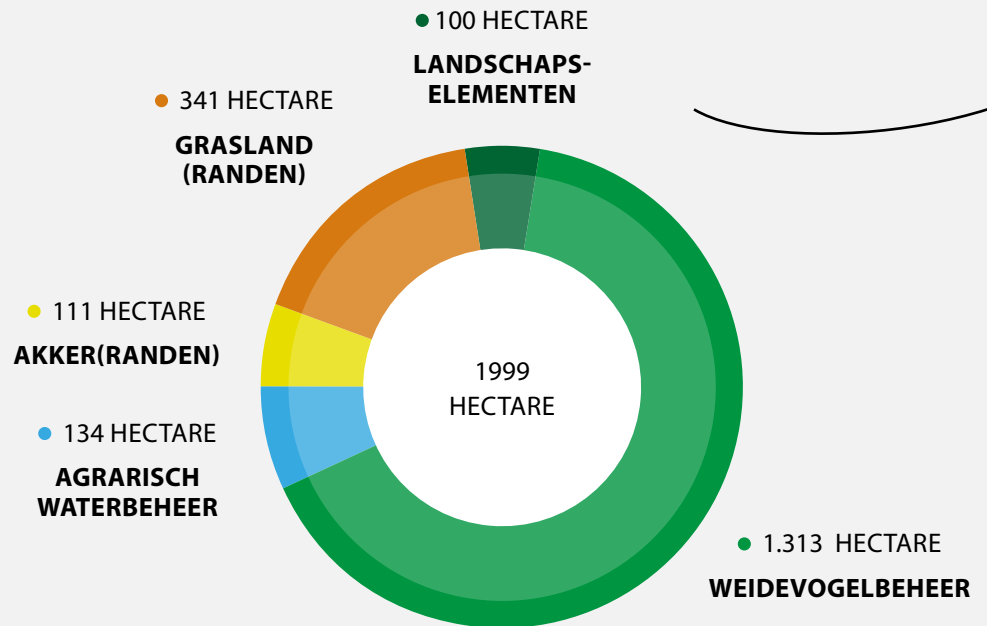
RESULTATEN 2019

ONZE KRACHT IS
DE SAMENWERKING
MET DE AGRARISCHE
NATUURVERENIGINGEN!

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER IN HET RIVIERENGEBIED

In 2019 hebben 420 particulieren en boeren zich ingezet voor meer biodiversiteit via de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Samen voeren zij dit beheer uit:

Ons landschap in getallen

117 KNOTBOMENRIJEN

117 HOOGSTAMBOOMGAARDEN

48 BOSJES

78 HOUT- EN ELZENSINGELS

53 POELEN

53 STRUWEELRANDEN

31 KILOMETER KNIP- EN SCHEERHAGEN

37 KILOMETER STRUWEELHAGEN

Ons weidevogelbeheer in getallen

**268 HECTARE
GRASLAND MET
RUSTPERIODE**

**28 HECTARE
PLASDRAS**

**584 HECTARE
LEGSELBEHEER**

**313 HECTARE
KRUIDENRIJK
GRASLAND**

**120 HECTARE
EXTENSIEF
BEWEID GRASLAND**

COLOFON

Uitgave van Collectief Rivierenland,
maart 2020

E-mail

info@collectiefrivierenland.nl

Website

www.collectiefrivierenland.nl

Tekst

Buro36, Yvette Ruesen
Collectief Rivierenland, Harm Peter
de Vries, Jos van Maanen
Nieuw & CO, Monique Nieuwenhuis

Eindredactie

Buro36, Yvette Ruesen

Foto's

Buitenbeeld: Bendiks Westerink
voorkant; Mark van Veen p8 (l);
Mark Schuurman achterkant. Bert
van Haaften p2. Rik Nagtegaal p4.
Peter van Noord p5, p8 (r) p9(2),
p10. Jordy Houkes p7 (l). Stichting
Landschapsbeheer Gelderland p9
(1) (r). Anja Hofstra p14-15.

Vormgeving

Designimals, Laura Hondshorst

Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging
Collectief Rivierenland